

REALIZEM

Simon Gregorčič

REALIZEM

Izhaja iz beside realis kar pomeni resničen, stvaren

Realizem (1848 - 1899) pomeni manj osebno, objektivno opazovanje in zaznamovanje resničnosti. Življenje mu je zanimivo v celoti. Slovenski realizem je imel dve smeri:

- ◆ **romantični realizem: tu se še poznajo vplivi romantike in razsvetljenstva. Realizem se že uveljavlja in sicer v poudarjanju stvarnosti (socialni problemi).**
- ◆ **poetični realizem: prisotni so elementi romantike (Tavčar, Kersnik)**

Slovenski realizem se počasi približuje pravemu realizmu, konec stoletja ga uspe doseči, a je bolj omiljen.

Zvrsti realizma:

- * **lirika: domoljubna, refleksivna, ljubezenska (Jenko, Gregorčič)**
- * **epika: balada, romanca (Aškerc)**
- * **pripovedništvo: roman, novela, povest, črtica, feljton**
- * **dramatika: ljudska veseloigra, v kateri je prisotna vzgojna in zabavna naloga, poskus zgodovinske tragedije (Tugomer - Levstik, Jurčič)**

Pomen realizma:

- ◇ **prišlo je do razmaha kratke pripovedne proze**
- ◇ **pojav prvega slovenskega romana (1866 - Deseti brat)**
- ◇ **pojavi se prva pomembna književna dela in esejistika**
- ◇ **prišlo je do prvih izvirnih poskusov v tragediji in komediji**

SIMON GREGORČIČ

Simon Gregorčič se je rodil 15. oktobra 1844 v majhni vasici Vrsno pri Kobaridu Materi Katarini in očetu Jerneju je bil to drugi otrok. Odraščal je kot pastir očetove črede. V šolo je Simon najprej hodil v Libušnje, kasneje pa so ga dali v šolo v Gorico. Uspešno je končal gimnazijo in bil sprejet v semenišče. Po končanem

študiju je svojo prvo službo kot kaplan nastopil v Kobaridu. Ustanovil je tudi čitalnico, ki je bila ena prvih na Slovenskem. Nato je bil premeščen za kaplana v Rifenberg. Tudi tu ga je ljudstvo spoštovalo, žal pa se ni razumel z župnikom. Zaradi tega se je Gregorčič počutil osamljenega. Moči so mu vedno bolj pešale tako, da se je odločil pustiti službo in oditi v začasni pokoj v Gorico. Kljub temu, da je v Rifenbergu veliko pretrpel tako duševno kot telesno, se je vendar nerad in s težkim srcem ločil od tega kraja. Ko je Gregorčič odhajal na lažjo službo vikarja na Gradišče so ga župan in svetovalci spremili vse do Dornberga. Ob tej priliki so Gregorčiča imenovali za častnega občana rifenberškega. Na Gradišču je imel več časa in lažje delo, žal pa tudi slabše gmotne razmere, zaradi česar je postal kmet in pastir kot v svojih mladih letih. Po enajstih letih bivanja na Gradišču je končno dočakal pokojnino. Zaradi slabega zdravja je prodal hišo na Gradišču in se preselil v Gorico, kjer si je najel stanovanje. Gregorčič je umrl 24.novembra1906. Imel je željo da naj ga pokopljejo pri Svetem Lovrencu, pogreb pa naj bi bil preprost.

Dela:

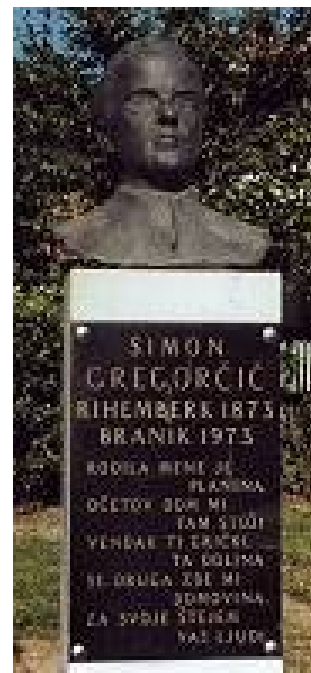
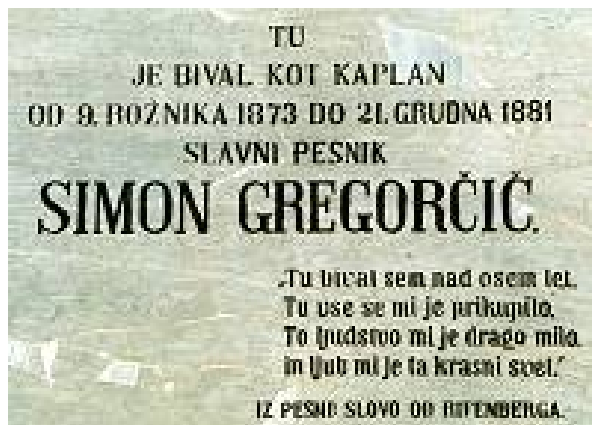
Njegove pesmi so bile osebnoizpovedne,ljubezenske in domovinske! Izdal je 4 zvezke poezij. Najbolj znani pesmi pa sta:Soči in Človeka nikar.

OPIS PESMI:

Simon Gregorčič: Človeka nikar!

To je osebnoizpovedna pesem, ki razmišlja o smislu bivanja. Prvič je bila objavljena v Zvonu leta 1877.Pesem je tudi nagovor,kjer pesnik sam nagovarja boga. Njun odnos ni enakovreden.Tematika pesmi je osebna in življensko izpovedna, saj je pesnik v njej povedal svoj življenski problem. Na smrt gleda drugače in hoče da

bog po njegovi smrti z njegovega prahu ustvari nekoga drugega samo človeka, kot je on ne. Predvsem razlaga o obupu nad človekovim obstojem. Človeka nikar! Je tožba zato jo literarnozvrstno uvrščamo med psalme.

OPIS ČRTICE

Ivan Cankar: Večerna molitev

Ivan je bil star komaj deset let pa je že podvomil o bogu, kajti če je res bi moral pomagati vsakemu človeku. Tako je zaspal ob večerni molitvi vendar je bilo potem vse še slabše, ker ga je mati okarala. Tako so minila leta in bil je že odrasel, ko je zbolela mati. Bolezen je bila huda vendar je pomislil na rešitelja Boga tako ni

podvomil o ozdravljenju. H maši ni hodil in Kadar ga je mati vprašala, če je opravil večerno molitev ji je vsakič potrdil. Tako z materjo ni bilo nič bolje in je začela govoriti o smrti. Nato je zaspala in Ivan je pokleknil k postelji in začeu molit, nig a bilo sram čeprav ni molil že deset let. Nato je čez tri tedne umrla mati in počutil se je ogoljufanega , ker je molil a je to ni rešilo pred smrtjo. Nato pa se je postavil v materino kožo, ki bi bila bogu hvaležna za odrešenje tako je spoznal, da je bila molitev plačilo zanjo.